

ЛАВАНДА СПРАВЖНЯ – В ЛІСОСТЕПУ ЗАХІДНОМУ

Зелінська Н.М., аспірант

e-mail: natasha510@ukr.net

Подільський державний аграрно-технічний університет

На сьогодні в наявності існує близько 300 різноманітних ефіроолійних нішевих рослин, вирощування яких може стати доволі рентабельною справою. Але це можливо лише за умовою правильного догляду, розрахунків і багатьох інших факторів. Однією з таких культур є лаванда.[1] Однак її досить легко вирощувати на дачній ділянці, адже вона невибаглива і володіє безперечними плюсами: крім квіткових пахощів її можна використовувати як натуральні ліки, косметичний інгредієнт і прянощі.

Лаванду – рослина південних регіонів. Щоправда, останнім часом інтерес до неї все зростає. Адже якщо доглядати за рослинами правильно, то чарівним синьо-фіолетовим цвітінням лаванди можна насолоджуватися і в наших широтах.[2]

Місце для вирощування лаванди треба вибрати відразу, тому що вона погано переносить пересадку. До того ж може рости на постійному місці понад 20 років. Лаванда в дикій природі росте на скелях, схилах гір на бідних кам'янистих ґрунтах. Такі ж умови треба забезпечити їй на своїй ділянці. Краще вибрати для неї сонячне місце на південній або південно-західній стороні ділянки. У тіні у лаванди не буде рясного цвітіння. Низини також не придатні для вирощування лаванди. Якщо підходящу ділянку знайти не вдається, то лаванду садять на грядках висотою 40 см, влаштувавши попередньо на цьому місці дренаж із щебеню або керамзиту.

Ґрунти для лаванда найкращі в міру кам'янисті або піщані, без застою води, із слаболужною або нейтральною реакцією. У важкі глинисті ґрунти треба додати вапно, компост, пісок. При високому рівні ґрунтових вод необхідно подбати про дренажі.

Рекомендована щільність посадки лаванди 3-5 рослин на 1м². Інтервал між рослинами залежить від сорту і варіює від 50 до 120 см. Якщо кущ садиться поодиноким або як солітер на клумбах, то площа живлення його повинна бути не менше 0,5м². При створенні рабаток, бордюрів, огорож для створення ефекту «суцільного килима» відстань між рослинами роблять наполовину менше висоти куща.

Найпростіше виростити лаванду – це живцюванням. Найкраще для живців використовувати середні частини напівздеревілих однорічних пагонів. Їх нарізають на шматки по 10 см. завдовжки, знизу листочки краще обірвати. Нижні кінці живців умочують в (корневін, гетероауксин) і висаджують в тепличку в підготовлений ґрунт (торф і пісок 1:1). Коріння з'являться приблизно через місяць. На постійне місце вкорінені саджанці висаджують до середини серпня.

Також можна розмножувати лаванду відводками. Для цього навесні нижні стебла пригинають до землі, укладають в дрібну канавку (3-5 см

глибиною), присипають землею або пришпилюють. Протягом літа ґрунт в цих місцях підтримують у злегка вологому стані. Наступної весни можна відокремлювати нові рослини від материнської.[3]

Для інтродукції лаванди в специфічні природно-кліматичні умови півдня України з посушливо-суховійними явищами і помірно-континентальним кліматом актуальним є вивчення морфо-біологічних особливостей та продуктивності лаванди. Лаванда – рослина південного клімату, світлолюбна, посухостійка і теплолюбна, але при дії екстремально низьких для зони Південного Степу України температур (порядку -25-30 °С), спостерігається пошкодження тканин рослин.

В умовах Лісостепу західного досліджень з технології вирощування лаванди не проводилось, або вони нам не відомі. Метою наших досліджень було вивчення в конкретних ґрунтово-кліматичних умовах впливу строків садіння, способів садіння та способів розмноження на продуктивність суцвіть лаванди справжньої.

У відкритому ґрунті закладались два досліди, що мали однакові схеми, але різні способи розмноження: поділом куща та відгалуженнями.

Вивчалось два строки (фактор А): осінній – друга декада жовтня та весняний – друга декада квітня. Фактор В – схеми посадки (45х45 см), (60х60 см), (75х75 см). В результаті досліджень виявлено значну перевагу осіннього строку садіння, на період цвітіння рослини цього строку сягали висоти 120-125 см, що на 29-36 штук перевищує весняний строк садіння. Рослини лаванди осіннього строку сівби сформували 13-15 пагонів на рослині, що в середньому на 4 шт. менше, ніж сформувалось на рослинах весняного строку сівби. Лаванду справжню можна вирощувати впродовж 25 років, звісно старші за віком рослини є більш продуктивними, їх урожайність може сягати 50 ц/га свіжих суцвіть. Оскільки наші рослини молоді, вони сформували урожайність в межах 19-22 ц/га. Схеми посадки впливали опосередковано, оскільки рослини ще молоді і навіть площа живлення 45х45 см – є задовільною.

Отже, в умовах Лісостепу західного лаванду справжню вирощувати доцільно, оскільки в перший рік вегетації можливо отримати задовільну продуктивність суцвіть.

Список використаної літератури

1. «Виростити лаванду проблеми немає, а реалізувати її – вже інше питання». Агроюг Агроновости України. 21.03.2019. Режим доступу: <http://agro-yug.com.ua/> [Електронний ресурс]
2. Сімейна газета. Лавадна: куточок Провансу вдома. Від її запаху втікають шкідники, а бджоли злітаються на п'янкий аромат. 5-11.08.2019, С.4
3. Режим доступу: <https://nashiporady.com.ua/yak-virostiti-lavandu-vibiramo-nasnnya-sadivnij-materal/#lavanda-viroshhuvannya.-vibir-posadkovogo-materialu-nasinnya> [Електронний ресурс].